

Vergaderjaar 2005–2006

30 300 XV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2006

Nr. 123

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juli 2006

In de motie Verburg c.s. (TK 2005–2006, 30 300 XV, nr. 51) wordt de regering verzocht om de Kamer te informeren langs welk traject wordt toegewerkt naar het structureel lastendekkend maken van de sociale fondsen.

Ik heb naar aanleiding van deze motie al aangegeven dat ik het streven naar lastendekkende premies onderschrijf. Dit streven naar lastendekkende premies moet echter wel ingepast worden in het beleid rond inkomens, lasten en EMU-saldo.

Het elfde rapport van de Studiegroep Begrotingsruimte heeft de premiestelling sociale fondsen behandeld. Dit rapport gaf de aanbeveling om te streven naar constante premies die zich over de conjunctuurcyclus heen op een lastendekkend niveau bevinden. Deze lijn wordt bevestigd in het recent uitgekomen twaalfde rapport van de Studiegroep. De werkgroep «Belasting- en premiestructuur» heeft de aanbevelingen van de het elfde rapport van de Studiegroep Begrotingsruimte verder uitgewerkt en heeft onderzocht hoe de stap naar lastendekkende premies over een conjunctuurcyclus gemaakt kan worden. Zij concluderen dat hiervoor nodig is de premies in een conjunctureel neutraal jaar lastendekkend vast te stellen.

Het vorige en huidige kabinet heeft de aanbevelingen van de Studiegroep Begrotingsruimte met betrekking tot de jaarlijkse premiestelling zo goed mogelijk meegenomen, voor zover dit ingepast kon worden in het beleid rond inkomens, lasten en EMU-saldo. De premies volksverzekeringen worden constant gehouden (behoudens structuuraanpassingen in de AWBZ) en aangevuld door Rijksbijdragen. De premie van de nieuwe Zorgverzekeringswet worden jaarlijks lastendekkend vastgesteld. In de WW en de WAO is er sprake van een wisselend beleid rond de premiestelling. De premies AWF en AOF worden indien het beleid rond inkomens, lasten en EMU-saldo het toelaat richting lastendekkende premies bewogen. Bij de WGF, de AOK en de WHK (vanaf 2007) worden premies gedifferentieerd jaarlijks lastendekkend vastgesteld door het UWV om zo de lasten te

leggen bij de werkgevers die verantwoordelijk zijn voor de lasten, waarbij er de komende jaren een aflopende opslag op de WHK-premie zal zijn door de rentehobbel. Uit het voorgaande blijkt dat structureel lastendeckende premies vooral spelen bij het Awf-fonds en de WAO-fondsen. In het volgende zal dan ook alleen naar deze fondsen gekeken worden. In onderstaande tabel zijn de inkomenssaldi van de afgelopen jaren opgenomen.

Inkomenssaldi WW en WAO 2003–2007 (stand CEP¹)

	2003	2004	2005	2006
WW (Awf-fonds)	0,4	– 0,9	– 0,4	0,0
WAO (Aof, Aok, Afz, Whk)	0,5	– 0,2	0,0	– 0,8
Totaal	0,9	– 1,1	– 0,4	– 0,8

¹ Het Ufo-fonds blijft in deze opstelling buiten beschouwing.

Voor 2007 verwacht het kabinet dat de premies, gegeven de raming van het Centraal Planbureau bij het Centraal Economisch Plan 2006, op lastendeckend niveau zullen liggen. In 2007 zal het inkomenssaldo van het Awf-fonds uitkomen op € 0,7 miljard en het inkomenssaldo in de WAO-fondsen op € – 0,3 miljard. Het totale inkomenssaldo komt daarmee uit op € 0,4 miljard. Deze raming van het CPB gaat echter uit van ongewijzigd beleid en daarbij is nog niet de lastenverlichting opgenomen die in de Voorjaarsnota 2006 is aangekondigd. Een € 1,2 mld lastenverlichting zal deels worden gebruikt om de WW-premie voor werknemers in 2007 te verlagen. Deze lastenverlichting past in het streven naar structureel lastendeckende premies en past ook in het beleid dat dit kabinet voert rond inkomens, lasten en EMU-saldo. Het inkomenssaldo van het Awf-fonds zal naar verwachting door deze premieverlaging verder afnemen. Afhankelijk van de omvang van de aanpassing van de AWF-premie, zullen de Awf-premie en de premies WAO in 2007 lastendeckendheid voor dat jaar kunnen benaderen.

Ook zijn de vermogensoverschotten in de periode van het vorige kabinet afgenomen. Ten tijde van het rapport van de werkgroep «Belasting- en premiestructuur» werd er nog vanuit gegaan dat de vermogensoverschotten van het Awf-fonds en de WAO-fondsen in deze kabinetsperiode van € 8½ miljard naar € 18½ miljard zouden toenemen; volgens het rapport het gevolg van een premiestelling boven het structurele lastendeckende niveau. Onderstaande tabel laat echter zien dat voor zover nu bekend de vermogensoverschotten juist zullen afnemen met € 1,7 miljard in de periode 2003–2006. De conjuncturele ontwikkeling sindsdien is hier natuurlijk ook debet aan.

Vermogensoverschotten WW en WAO 2003–2007 (stand CEP¹)

	2003	2004	2005	2006
WW (Awf-fonds)	4,3	4,1	3,6	3,6
WAO (Aof, Aok, Afz, Whk)	4,3	4,1	4,1	3,3
Totaal	8,6	8,2	7,7	6,9

¹ Het Ufo-fonds blijft in deze opstelling buiten beschouwing.

¹ CPB document 117: Het groeipotentieel van de Nederlandse economie tot 2011, waarin een output gap van ½% voor 2007 wordt verwacht. De output gap meet het verschil tussen de feitelijke en de potentiële productie.

Het CPB¹ heeft aangegeven te verwachten dat 2007 conjunctureel bijna neutraal zal zijn. Afhankelijk van de omvang van de aanpassing van de AWF-premie waardoor de premies in 2007 het lastendeckend niveau kunnen benaderen, kunnen de premies vanaf 2007 bij ongewijzigd beleid

ook lastendekkend over een conjunctuurcyclus zijn. Hier is, zoals de werkgroep «Belasting- en premiestructuur» aangaf, lastendekkendheid in een conjunctureel neutraal jaar nodig.

Deze structurele lastendekkendheid geldt bij de verwachte uitkeringslasten in 2007. Het vorige kabinet heeft diverse hervormingen in de WW en de WAO doorgevoerd waardoor verwacht wordt dat de uitkeringslasten de komende jaren verder zullen dalen. Het gat tussen de premie-opbrengsten, gegeven dat de premies in 2007 het structureel lastendekkend niveau kunnen benaderen, en de uitkeringslasten zal dan ook na 2007 toenemen. In de middellange-termijnverkenning van het CPB, die aan het einde van het jaar gepubliceerd zal worden, wordt verder ingegaan op wat de consequenties hiervan en van de nieuwe economische ramingen voor de komende vier jaar zijn voor de inkomstensaldi in de WW en de WAO.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A. J. de Geus